

4070

Un mănunchiu

din

păcatele sistemului prăbușit.

Scrisori deschise către Dl v.-comite
al comitatului Sibiu Ioan Schöpp

BCU Cluj / Central University Library Cluj

publicate de

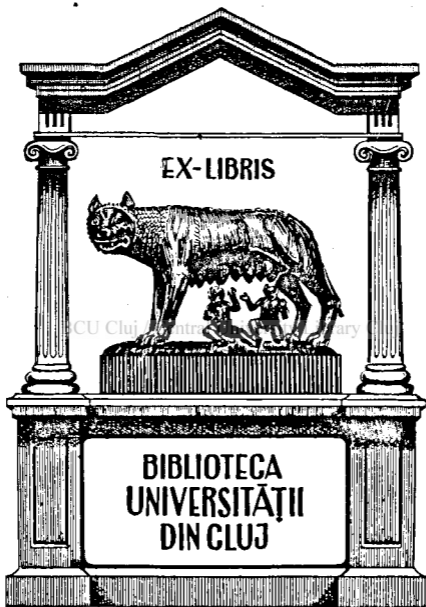
Nicolae Ivan,

asesor consistorial, președintele clubului municipal român din
comitatul Sibiului.

Sibiu.

Tiparul tipografiei arhidiecezane.

1918.

EX-LIBRIS

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
DIN CLUJ

Un mănunchin

din

păcatele sistemului prăbușit.

Scrisori deschise către Dl v.-comite
al comitatului Sibiu Ioan Schöpp

BCU Cluj / Central University Library Cluj
publicate de

Nicolae Ivan,

asesor consistorial, președintele clubului municipal român din
comitatul Șibiului.

Sibiu.

Tiparul tipografiei arhidiecezane.
1918.

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201500341

4070

BCU Cluj / Central University Library Cluj.

BIBL. UNIV. CLUJ-SIBIU
Nr. 5461 -1941

I.

Stăruințele Domniei Tale de a restabili ordinea în comitat sunt vrednice de toată lauda — și cu deosebire remarcăm marele interes ce îl pui pentru îngrijirea de alimentarea poporului, neprovăzut, respective care n'are pământ.

Cred, că fac un serviciu obștei, când vin și Te rog ca mai ales în chestia hranei poporului să nu Te oprești la drumul de jumătate, ci să faci posibilul, ca să asiguri pentru popor hrana necesară pentru întreg anul. — Aceasta o vei face în prima linie, dacă nu vei mai permite ca să se ducă din comitat nici un grăunte de grâu și de cucuruz — ci să rămână în comunele noastre, ca din prisosul celor cu bucate să ajungă și cei săraci și lipsiți.

Înainte de toate, lipsiți vor fi de sigur cei ce de 4 ani — au fost departe de casă și de coarnea plugului, și au petrecut la front și în tranșee.

Pentru aceștia să iai cele mai grabnice măsuri ca să fie împărțiți cu grâu, cu-

curuz și cartofi, și anume din cvota întrecătoare din comună ori din pretură.

Nu este de ajuns, ca să dispuni să li să iee soldaților puștile la granița comitatului, și apoi să-i lași în grija Domnului.

Omul flămând și preste măsură chinuit de 4 ani, văzând, că nu e primit acasă, cu dragoste, cu căldură și cu brațele deschise — ușor degenerază în fiară selbatică.

De aceea primăriile comunale să primească povește și porunci ca să îngrijească pentru ceice vin la vatra lor, ca să nu aple acolo numai golătate și lipsă, ci să aple cel puțin strictul necesar cu care să se poată împacă.

Și fiindcă grâul și cucuruzul probabil nu se dă fără plată, primăriile să anticipeze din alodiu pentru cei săraci și lipsiți, și banii necesari, ori dacă nu se pot anticipa, să le facă rost de lucru pentru plată. Oricine vrea să lucre, poate câștigă și cu brațele parale frumoase.

De 4 ani drumurile comunale vicinale — și comitatense s'au stricat cu desăvârșire — și pentru de a le readuce iar în stare bună, să se deie de lucru celor sosiți dela front. Acest lucru se poate face și pe timpul de iarnă — pentru plată pe teritorul comunei.

Banii să se încasseze dela cei cu stare bună, dela ceice au stat acasă, dela ceice au câștigat zeci de mii din vinuri, din vite și din negoțul cu grâu, cu poame, cu lemne și cu alți articlii scumpi.

Repartiția să fie mare, ca săracii și sosiții să capete plată suficientă din care să poată trăi.

Incât bucatele din comitat nu ajung și pentru orașe — să stărui a țineă legăturile vechi, cu comitatele Arad, Torontal, Timiș de unde se pot cu bani cumpăra bucate cât de multe, acum, când pentru armată nu mai trebuie, și când nu mai suntem datori să scoatem ultima bucată de pâne din gura copiilor noștri și să o trimetem celor din Austria.

Dacă ai făcut — și luat aceste dispoziții — și ai mai îngrijit și de lemne gratuite din pădurile sătești, iarăși numai pentru cei lipsiți și în prima linie pentru foștii soldați, — ai asigurat liniștea publică, ai pus temelii puternice la susținerea ordinii, atunci nu ai lipsă nici de jendarmi, nici de finanți — aceia fiind și ei oameni cu brațe tari, își pot și ei câștiga pânea pe cale cinstită și cu muncă mai muțumitoare. Și fiind vorba de finanți Te mai rog, să stărui, ca centralele pentru fierțul rachiului să se desființeze.

În unele comune anul trecut abia am putut reține poporul dela răsvrătire. Acum cu greu ar mai merge.

Țăranul nu e orb. El vede că pentru maza lui metrică de trevere primește *20 cor.*, statul să zicem *30 coroane*, și anteprenorul *250 coroane*.

Și noi cărturarii nu suntem chemați, ca în vecii vecilor să stăruim, ca poporul să sufere și pagube materiale și să tacă — căci ne pierdem la popor toată încrederea.

Sistemul de jaf a trecut; lume nouă, legi nouă, atmosferă curată — peceti rupte, dacă vrem să trăim în pace unii cu alții. Notarii și pretorii, cari au executat poruncile vechi — ș'au pierdut încrederea poporului, mulți — fără vina lor, puși pe foc de mai marii lor, de ceice au făcut legile, nu pentru popor, ci pentru folosul speculanților îmbogățiți de pe spatele poporului.

Cu ordinații și legi bune — se pot rehabilita și notarii; cu legile vechi, nu-i putere lumească să-i spele și mântue.

Legile încă să le facem cu toții, nu ca pân' aci; să le facă românii pentru români, căci ei cunosc mai bine păsurile și năcazurile poporului din care au eșit.

D'alde Hámori și nu știu cum se chiamă pe ceice îi invitarăți în trecut pe

la Sebeșiu, Orăștie, Dobra, Ighiu și în părțile noastre, ca să facă legi pentru evrei și speculanți — și nu pentru popor — credem că-și vor fi încheiat cariera și vor reveni la alte meserii potrivite pentru ei.¹

Aceste le semnalez — ca să se știe, că sunt numai a mii parte din păcatele sistemului vechiu — pe care îl va îngropă veacul al XX-lea pentru totdeauna — și credem că nu va mai reînvia niciodată îngrijind cu toții să punem lespede grele de piatră pe ușa mormântului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sunt de 21 ani în Sibiu și în restimp am fost neîntreput membru al comitetului municipal și al reprezentanței orașului. Voi vorbi despre rolul ce l'am putut avea noi românii în orașul Sibiu.

Din 200 membri ai reprezentanței orașului abea am fost 12—15 români și între aceștia ales numai unul, — ceilalți toți au reprezentat averea lor ori fonduri și instituții publice, Albina, Asociațiunea — Cred că este de prisos să mai amintesc că în cele trei cercuri electorale cari le-ați format Dvoastră, rolul nostru de peste

¹ Nota redacției: *unul e candidat de pușcărie.*

8000 suflete a fost redus în toate cercurile la o minoritate disparentă, pentru că dacă ați fi avut numai nițică bunăvoință ați fi putut foarte bine forma un cerc românesc din cele 4 suburbii unde se găsesc românii în mase mai compacte, Poarta-Ocni, Poarta-Turnului, Suburbiul-Josefin și Poarta-Gușteriții. De ce nu ați făcut așa, e de pri-sos să mai discut azi, pentru că aceasta o știți D-voastră ca bărbat luminat foarte bine. Fără să țineți seamă că Sibiul este centrul mitropoliei române ortodoxe, fără să vă opriți la faptul că avem aici Consistor în frunte cu un mitropolit, un seminar cu vre o 12 profesori cvalificați în străinătate și oameni cu diplome, vre-o 15—20 avocați, 4 parohi-protopopi, medici, ingineri, neguțători, institute de bani, asociațiune, centrul școalelor române grănițarești din Ardeal cu un comitet de 10 membrii, — ne-ați ignorat cu desăvârșire. — Mai anii trecuți, cel puțin alegeați de ochii lumii fiecare cerc electoral câte un membru, pecând tot așa de bine puteați alege 4—5 în fiecare cerc.

Indată ce unul a închis ochii — în-țeleg pe vrednicii noștri reprezentanți de odinioară, Zaharie Boiu și Dr. Aurel Brote, — nu ați găsit de bine să ne mai reservați locul lor, ca nu cumva din numărul de

200 să ajungem la 20 și să putem avea barem rol de control la administrarea averii orașului, cum este acel rol garantat tuturor minorităților din lume.

O fracțiune așa neînsemnată, de sigur că nu vă putea încurca itele, dar cel puțin lua parte la afacerile orășenești cu oarecare răspundere.

Dela introducerea erei constituționale, nu ați aflat cu cale să alegeți nici barem un cancelist român la oraș, — necum un funcționar mai superior, cu oarecare rol de conducere la magistrat. Nici la oficiul de dare care nu e un oficiu politic, nici prea plăcut, — nu ați găsit să aplicați un român să deie poporului explicații — nici la spitalul orășenesc un îngrijitor de bolnavi, ca să nu zic medic, toate, dar toate posturile le-ați ocupat cu conaționali de ai D-voastre și pentru noi ați rezervat posturile de măturători ai stradelor — ca să ne umiliți în fața străinilor, cari treceau prin Sibiu și vedeau rolul mizerabil ce ni la-ți dat exclusiv nouă — căci pentru acest rol pe oamenii D-voastre, între cari vor fi și oameni săraci, nu ia-ți degradat.

Veți putea închipui multa amărăciune ce a produs în sufletul nostru aceasta desconsiderare și aceasta stare rușinoasă, pe care o am suferit cu durere mută aștep-

tând zorile unor zile mai fericite și mai drepte.

În restimp de 21 ani, am sulevat în reprezentanța orășănească două chestii mai însemnate, cari ne priveau. Una la anul 1908 când v-am cerut să vă dați consimțământul ca din incidentul centenarului prim de 100 de ani dela nașterea marelui nostru mitropolit *Andrieu Șaguna*, să se numiască una din stradele Sibiului, strada Șaguna. Chestia aceasta o ați rezolvat în mod norocos pentrucă am alergat cu fieiertatul meu prietin Liviu de Leményi pe la toate căpeteniile D-voastre, v'am cerșit chiar acest favor, până ce ne-ați asigurat, că veți da consimțământul și mulțumită primarului A. Dörr — în fine ne-ați făcut o singură dată pe voie în 21 ani, — deși o parte a tinerilor D-voastre în momentul din urmă începuse să facă gălăgie, și să agiteze ca să se facă contra hotărării recurs, care paremise a și mers până la ministru. Aceasta e tot succesul nostru de 21 ani.

x Cu cererea noastră ca să ne dați un ajutor pentru școala noastră elementară, din bugetul orașului de peste un milion ne-ați respins în modul cel mai necreștinesc. Ați pus să se scoată din arhivele muncegăite toate scrisorile, ca să ne dove-

diți că ați dat unei parohii nescar pământ atunci fără valoare și sterp la marginea orașului, și cu aceasta era pe aci să ne scoateți încă pe noi datorăși.

La 8000 suflete cu peste 600 copii obligați să umble la școală, abia susținem în Sibiu 4 posturi didactice pentru școlile elementare. Mulți, peste jumătate rămân analfabeți — căci nu putem susține învățătoria, ne stau salele de învățământ goale — și copii pe strade, dar D-voastră n-ați voit să vă împliniți nici cea mai elementară datorință de conducători ai orașului și de pioneri ai culturii, și ați căutat prin deputații D-voastră la minister căi piezișe, ca să se aproabe hotărârea reprezentanților orașului atât de zdrobitoare pentru noi, și atât de nedreaptă pentru cei ce o au adus. Și de ce toate acestea? D-voastră care aveți la spate, subvențiile guvernului cu sutele de mii pe fiecare an, fondurile lui Brukenthal, băncile cele puternice, — și în fine bugetul orașului, — puteați ușor să faceți un gest mai creștinesc și să nu ne bruscați fără nici o lipsă — dar o ați făcut la adăpostul unui sistem de guvernament păcătos, care acum s'a prăbușit ca să nu mai învie în veci. — Noi românii, nu am făcut recourse contra salariilor D-voastră, contra impozitelor pe

cari le plătim alături cu D-voastră și am suferit dela conaționali noștri chiar și imputări, la cece D-voastră nu vați gândit, că prin procedura D-voastră ne subminați și autoritatea noastră ori doar și la aceasta să fiți țintit? Știe bunul Dumnezeu și sufletul celor ce nu s'au știut ridica peste patimile omenești și peste egoismul cel păcătos.

III.

Am descris numai în liniamente generale miseriile și pățaniile dela orașul Sibiu, și nu am voit anume să scot la iveală multele șicane mai mărunte, cari toate la olaltă ar forma un buchet respectabil și ar da ansă la nemulțumiri pentru cari acum nu e timpul potrivit. La comitat însă era firesc ca să fie altcum, fiind poporul român în majoritate covârșitoare.

Aceasta majoritate, care plătește și ea dare și dă brațe și viață pe altarul patriei, D-voastră o ați știut preface în o minoritate măestrită în așa măsură, că mai anii trecuți abătându-se pe aici un bărbat cult de neam strein, a rămas uimit de istețimea D-voastră, cu care ați știut face împărțirea cercurilor electorale pentru municipiu, apoi pentru universitate și parlament.

Nici maghiarii nu să priceap la atari arondări pe sprânceană și în punctul acesta vă pot fi numai șagârți.

Nouă ne-ați dat în întreg comitatul numai 3 cercuri, în cari putem alege reprezentanți pentru municipiu. Cercul orașului Sebeș cercul rural Sebeș și cercul Săliștei și cum s'a dovedit în urmă cu o sforțare extraordinară și cercul Bradului. Ați făcut cerc pentru câte o singură comună ca Cristianul, Slimnicul și alte cari nu imi vin în minte, dar din cercul Seliștei întreg ați făcut un cerc, și ați mai adaus și Poplaca din cercul Sibiului și Reșinarul din cercul Cisnădiei. Ne-ați dat un cerc din cel puțin 30,000 suflete, și pentru D-voastră ați făcut câte unul din 4000 cu tot atâta aleși. Este aceasta cu dreptate? ași putea arăta, că așa ați arondat toate cercurile și dela Mercurea ați trecut comuna Jina la cercul rural Sebeșiu și așa destul de mare, ca să nu să strice echilibrul D-voastră în Mercurea. Apropoz: în Mercurea sau sforțat odată românii să aleagă o listă curat românească și după ce le-a succes, ați anulat alegerea pe motive formale și nu ați permis, ca prezidentul comitetului național Dr. Ioan Rațiu să poată intra în sala comitatului Sibiu ca reprezentant al unui cerc românesc. Așa s'a dat porunca dela Budapesta

și ați executat-o fără șovăire iar drept memento pentru aceasta alegere a fost permutarea primpretorului român din Mercurea la Săliște la proxima ocazie.

La universitatea săsească ați făcut un cerc cu centrul în *Șura-mare*, nici barem în Cristian ori în Sibiu și ați atașat la acel cerc începând dela Poiana toate comunele mărginașe, până către Boița. În un astfel de cerc dela *Șura-mare* de sine înțeles că nu putea fi vorbă de a străbate majoritatea poporului și așa ați ales cum va plăcut și pe cine ați aflat de bine.

În întreg fundul regiui, ne-ați rezervat două locuri pentru universitate, iar în Orăștie, unde românii sunt în mare majoritate față de conaționalii sași și maghiari, ați făcut un pact cu maghiarii și să perondeză reprezentantul ungur și unul de ai D-voastră, având valahul să stee acasă.

Și mai strigătoare la ceriu au fost arondarea cercurilor pentru parlamentul țării. Prevăzând, că azi mâne după vechea arondare vom putea ajunge la Sebeș și Cristian în majoritate ați abandonat cercul din urmă, unde odată eșisem și noi biruitori, și ați făcut un cerc românesc dela Săsciori până la Fofeldea, Ilimbav, trecând prin toate 5 preturile Sebeș, Mercurea, Să-

liștea întreagă, Cisnădia și Nocrichiu cerc monstru, arondare de batjocură, cum doar nu este în țara întreagă. Și la adăpostul lui Tisza, veți fi zis: iată v'am dat un cerc, încăerați-vă pentru el.

Cercurile D-voastră le-ați arondat frumușel la Sebeș și Nocrih, cu o comunicație ușoară, candidatului nostru i trebuie aeroplane ca să umble în cerc și să facă cunoștință cu alegătorii, automobilul abia iar fi de folos. Vedeți ce greșeli ați făcut D-voastră, deputații D-voastră, cari au născocit aceasta împărțire monstruoasă și fără păreche. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Veți zice, nu noi am împărțit cercurile. Vorba să fie, ați făcut studii cu anii, ați luat la îndemână statistica, matriculele, evidența pașapoartelor câți români cam trec în țară ca să nu vă incomodeze și alte date, toate ticluite, ca să nu putem eși noi majoritatea la limanul doririlor noastre.

Să înțelege că din această arondare probabil să va alege nimica, cum s'a ales de plăsmuitorul arondării cercurilor.

Dacă aveam nenorocire în anul trecut ori în acesta să se facă alegeri pentru parlament, vați fost îngrijit pentru noi și de un candidat care sub aripile celor dela

«*haditermény*» era să ne fericească. — Bine înțeles — omul s'a datat cu atmosfera din Budapesta și avea mulți titluri de a se cocoța în fruntea acestui cerc curat românesc, cu figură de bălaur. Va să zică instituția virilismului, care vă favorisează atât de mult și umilește pe noi, nu v'a fost de ajuns a trebuit să faceți astfel de arondări, cari ne-au mâhnit, ne-au jignit și ne-au adus la convingerea neștrămutată, că nu vă convine ca să fim și noi cetățeni egali cu D-voastră ci ați croit pe de-a-tregul ca în veci să fim noi slugile, D-Voastră stăpânii respective jupânii noștri.

Numai oameni nebuni pot crede, că urmând alt sistem de guvernament, vom face și noi ca D-voastră. Nu, aceasta ar fi cea mai nenorocită procedere și ne-ar putea îndușmăni fără nici un folos. Va trebui deci să lucrăm împreună și la municipiu și oraș, și la universitate, ținând samă de principiu «*ce ție nu-ți place altuia nu face*». Vom împărți frățeste, puterea și răspunderea, darea și bunăstarea sălășluindu-se între noi alte referințe, mai priincioase și mai potrivite cu veacul luminilor.

Ce ați făcut cu noi, are să rămână ca un vis urât, de care nu-ți place să-ți aducă nimenea aminte.

IV.

Aronizarea cercurilor electorale atât de nefavorabilă pentru noi a avut consecințele sale funeste la alegerea funcționarilor. Reduși la o minoritate de a 6-a, a 7-a parte din întreg numărul reprezentanților municipali, rolul nostru a fost redus aproape la nulă. Singurii stăpâni ai situației ați fost numai D-voastră, majoritatea din sala comitatului și minoritatea din comitat.

Mai dispunând și de prezidentul comisiunii de candidare, care dela contele Andrei Bethlen încoace, a fost organ executiv al Kraissausschussului, D-voastră ați redus încetul pe încetul și numărul funcționarilor noștri în centru la 3 și 2 externi, din numărul total de vre-o 40 funcționari.

Că proporția nu este de loc dreaptă, cred că și D-voastră veți constata ca și mine. La început aveam noi odată 5 primpretori români, înțeleg atunci, când D-voastră erați în opoziție cu guvernul și comitele Wächter vă ferecase binișor în cătușile de despot. După ce ați trecut pe partea guvernului, după ce față cu guvernul va-ți înblânzit ca mieii, după Sachsentagul din 1890. ținut pământ la *Mediaș*. — Di Wolff din mare dușman al ungarilor, deodată

s'a prefăcut în Paul, și ați tăbărât pe noi. — Pe unii din funcționarii noștri i-ați trecut la penzie, pe unii i-ați reales în posturi inferioare, pe unul l-ați pus în cap de iarnă cu 4 copii pe drumuri, nealegându-l pe motivul, că n'a executat o sentință favorabilă pentru comuna Cristian, și foarte nefavorabilă pentru Gurarâului. Așa încetul cu încetul am rămas cu un singur prim-pretor. La centru ați fost până la 1916, cu considerare la postul de protonotar, pentru-că aveam acolo un funcționar din samă afară muncitor, cinstit dar în cele naționale incolor pentrucă altcum, om cu familie grea de mult ar fi trebuit să plece.

La trecerea la penzie a acestuia ați trecut peste pactul avut dela 1878 încoace și la cererea noastră ca să reveniți și să îndreptați o greșală făcută în 1916 când, nu ne puteam ingera la alegerea protonotarului, clubul D-voastră ne-a respins, și aceasta ni-a aduso la cunoștință în scris Dl Dr. Gmeiner, prezidentul clubului săsesc.

Dacă a fost bine, ca să ne tractați astfel, rămâne la aprețierea D-voastră.

Nu voi vorbi de concluzele unanime, și recurate de nimene, pe cari nu le-ați aprobat fiind vorba de impozite culturale pentru școlile noastre, nu voi vorbi nici

de concluzele prin cari ați aprobat treceri de averi de pe comunele mestecate cu români, pe numele bisericei evanghelice, ca să nu mai aibă și românii drept la pădure și pășunat, — nu voi vorbi de proporția în care ne-ați dat câte-o subvenție din alodiu pentru biserică, cum a fost în Cristian, Gușteriță, proporții destul de nedrepte, ca D-voastră să puteți face cea mai pompoasă școală în Cristian, care ar putea sta în ori ce oraș și să adăpostească un gimnaziu complet, — toate aceste le subliniez în treacăt, ca să se vadă că le-am încrestat ca fapte puțin creștinești. Subvențiile vechi de pe timpul Absolutismului acordate bisericii noastre pentru preoți și învă. s'au sistat prin reprezentanțele D-voastre comunale: Mercurea, Apoldul-mare etc. și au trebuit să le revindicăm în cale de remonstrații și recurse costisitoare până la ministeriu, unde în cele din urmă totuși a învins dreptatea cauzei. Organele inferioare ar fi fost desigur mai cu cruțare dacă nu ar fi știut că au tot sprijinul celor dela conducerea municipiului. Ați pus taxe de cetățean contra legii prin satele săsești cum a fost în Tâlmaci, Gușteriță și altele, ca să nu se poată așeza acolo nici un român iar dacă se așează să nu aibă drept nici la pășunatele cele extinse cu

o vacă cu lapte sau la o sarcină de lemne adusă în spinare.

Deși noi luam poziție contra astor fel de concluze barbare și vătămătoare, dar nici în comitetul permanent, și mai puțin în adunare puteam să le nimicim. Cât pentru guvern — ori ce hotărâre ați fi adus — erați siguri de aprobare fiind aceasta lăsată în grija deputaților D-voastră, cari îndeplineau misiunea de intervenționiști cu o pricepere și îndrăsneală vrednică de cauze mai bune.

Pe întreaga linie întrase în cercurile D-voastră frica că vă desmoștenim, deci nici un mijloc nu a rămas nefolosit ca să nu ajungă în mâna țaranului român un petec de loc.

Preoții de pe amvon — au făcut apel la credincioșii lor să nu îndrăsnească să vândă un petec de loc românilor. Să-l lucre da, — dar să-l aibe ba. În timpul din urmă nici chiar în parte nu ați mai dat pretutindenea românilor locuri, îngreunându-le existența și făcându-le cu neputință așezarea în comunele cu majorități săsești. O cauză că ne-au emigrat oamenii în America, a fost și procedura D-voastră îngreunându-le cumpărarea de pământ. Ați preferit să rămână pământul nelucrat, decât

să ajungă în mâinile românilor, cari desigur nu ar fi putut câmpăra mai mult de câte 1—3 jugăre pentru traiul lor.

Inschimb în presa magiară (nu în cea săsească) ne-ați prezentat că desmoștenim pe unguri și pe sași, prin Albina și alte bănci, pe când fapt dureros este că nici Albina nici alte bănci n'au cumpărat decât poate la licitații dela clienții lor ceva pământ ca să'l dea mai departe.

D-voastră ați avut și aveți câteva bunuri mari — le-ați cumpărat dela nemeșii maghiari — și noi nu v'am învinovățit nici nu am alarmat lumea că desmoșteniți pe unguri.

Scurt și cuprinzător. Nu voiu continua pe tema recriminațiunilor — căci aceste pot învenina raporturile dintre noi. Fac constatare. D-voastră sunteți cel mai bine situat popor în Europa. În mâinile D-voastră e pământul cel mai roditor din Ardeal, păduri și munți, — râuri cu ape bogate, sate înfloritoare, orașe cu industrii și comerț, economie de vite și tot ce vă cere inima. Stând astfel — e o greșală neiertată să fiți mici la suflet. Trebuie să vă prefaceți sufletul — pe deaîntregul fără amânare și fără zăbavă. Să regretați din suflet că nu ați avut un petec de loc în

parcul oraşului Sibiu pentru monumentul scriitorului nostru George Barişiu, să începeţi o viaţă nouă, să vă lăpădaţi de conducători, cari s'au dovedit de proroci falşi şi atunci putem trăi frăţeşte şi creştineşte unii cu alţii. — Vie ce va veni, lozinca trebuie să ne afle împăcaţi. Acest scop l'am urmărit prin scrierile mele. — O spovedanie am fost datori, ca să urmeze din ea pocăinţa curată şi fără cugete rezervate.

Cu permisiunea D-Tale voiu continua.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

